

2 Golidia

(Da:i Sia: - 2 Corinthians; Modu - 2 Korinto; Bisini - 2 Korin)

Hidadea Sia:

Bolo da Golidia Yesu Ea Fa:no: Bobogesu Fi dunu ilima eno meloa dedene i. Amo esoga, ilia da Boloma hahawane hame galu. Golidia fi dunu mogili ilia Boloma sia:ga gegesu. Be e da ilima bu gousa:musa: dawa:lalu. Bu gousa:beba:le, e da hahawane bagade galu. Meloa dedei amo ganodini, Bolo da musa: ilima gagabole sia:i amo ea bai ilima olelei. Musa: meloa ganodini e da ilima gasa bagade sia:beba:le, ilia gogosiane, ilia hou fonobone, ema bu gousa:i. Amo dawa:beba:le, Bolo da 2 Golidia meloa ganodini hahawane sia:i. Amalalu, hame gagui Yesu Ea fa:no bobogesu dunu Yudia soge ganodini, amo Golidia dunu ilia noga:le fidima:ne muni ima:ne, e da ilima sia:i. Meloa fa:no bega: Bolo da asunasi dunudafa e da sia:sa. Eno dunu Golidia fi ganodini, ilisu da asunasi dunudafa amola Bolo da ogogosu ilia sia:beba:le, Bolo da ea hou gaga:i.

Sia: Dedei

- 1 Hidadea Sia:...Sia:alalo 1:1-11
- 2 Bolo da ea Hou Golidia Dunuma Olelei...Sia:alalo 1:12-7:16
- 3 Yesu Ea Fa:no Bobogesu Fi Dunu Yudia Soge Ganodini Ilima Iasu Hou...Sia:alalo 8:1-9:15
- 4 Bolo da ea Asunasi Dunudafa Hou Gaga:i...Sia:alalo 10:1-13:10

5 Dagosu Sia:...Sia:alalo 13:11-14

2 Golidia

¹*Na, Bolo, da Gode Ea ilegeiba:le, Yesu Gelesu Ea asunasi dunu hamoi dagoi. Na amola ninia fi dunu Dimodi, ania da dili, Gode Ea fa:no bobogesu fi dunu Golidia moilai bai bagade ganodini amola Gode Ea fi dunu Aga:ia soge ganodini, dilima meloa dedesa.

² Dilia da ninia Ada Gode amola Hina Yesu Gelesu, amo Ea hahawane dogolegele iasu amola olofosu dawa:ma:ne, na da Godema sia:ne gadosa.

Bolo da Godema Nodone Sia:ne Gadosu

³ Gode da ninia goglema:ne olofosu Ada esala. Ninia fidisu huluane da Ema maha. E da ninia Hina Gode Yesu Gelesu amo Ea Ada. Ninia Ema hahawane dogolegele nodone sia:ne gadomu da defea. ⁴ Ninia se nabasea, E da ninia fidisu dunu esala. Amaiba:le, E da ninima dogo denesisu hou olelebeba:le, amo dogo denesisu ninia lalegaguli, eno dunu ilia se nabasea, ilima dogo denesisu hou imunusa: dawa:.

⁵ Ninia Yesu Gelesu Ea se nabasu bagohame, amo gilisili se naba. Amo defele, ninia Yesu Gelesuma madelagiba:le, Gode Ea fidisu amola ba:lala. ⁶ Ninia se nabasea, bai da dili fidima:ne amola dili gaga:ma:ne, se naba. Amasea, Gode da ninima fidisu iasea, amo da dili fidima:ne amola dilia da ninia defele se nabasea mae dafama:ne, Gode da amo fidisu ninima iaha. ⁷ Amaiba:le, dilia dafasa:besa:le ninia da hame beda:sa. Ninia

* **1:1:** Asunasi Dunu Iliia Hou 18:1

se nabasu defele dilia naba, amo ninia dawa:. Be ninia fidisu defele, amo Gode da dili fidisa, amo amola ninia dawa:.

⁸ †Be ninia fi dunu! Ninia A:isia soqe ganodini se bagade nabasu, amo dilia bu dawa:ma:ne na da sia:sa. Ninia da:i dioi baligiliwane ba:beba:le, bogomusa: dawa:i galu. ⁹ Ninia da Gode da ninima ninia da:i hodo bogoma:ne fofada:i dagoi dawa:i galu. Be amo hou da ninia hou adoba:musa: ninima doaga:i. Ninia gasa mae dawa:le, be Gode amo Ea bogoi wa:legadolesisu hou dawa:su, amo Ea gasa fawane dawa:ma:ne, amo hou da ninima doaga:i. ¹⁰ - ¹¹ Be ninia mae bogoma:ne, Gode da gaga:i amola E da bu gaga:mu. Amola dilia da nini fidima:ne Godema sia:ne gadolalea, ninia dafawane hamoma:beyale dawa:lusu bai da Gode amo ganodini dialumu. Amasea, sia:ne gadosu bagohame nabasea, Gode da bu adole imunu amola E da ninima hahawane olelemu. Amasea, E da nini fidibiba:le, dunu bagohame da Ema ha:giwane nodone sia:ne gadomu.

Bolo da ea Fa:no Hawa: Hamomu Dawa:i Liligi amo Afadenei

¹² Ninia da wali osobo bagadega esalebeba:le, hou noga:iwane hamosa. Amo da dafawane ninisu ninia asigi dawa:su da ninima olelebeba:le, ninia hahawane gala. Ninia dilima na:iyado hou hamosa amo da Gode da osobo bagade dunu ea hou mae dawa:le, be gasawane amola asigiwane olelebeba:le, ninia da dilima moloiwane amola

† 1:8: 1 Golidia 15:32

mae ogogolewane hamosu. ¹³ - ¹⁴ Ninia dilia idisu amola dawa:su, amo defele dilia dawa:ma:ne ninia dilima dedesa. Be wali dilia da ninia hou la:idi fawane dawa:sa. Be ninia hou huluane dilia dawa:mu da defea. Amasea, Hina Gode Yesu Ea bu misunu eso amoga, dilia da ninia dilima hahawane hou amo defele, dilia da ninima hahawane ganumu.

¹⁵ Amo huluane na dafawaneyale dawa:beba:le, na da adunawane dilima misusa: dawa:i galu. ¹⁶ ‡Na da Ma:sidounia moilai bai bagade amoga doaga:musa: ahoana, dili ba:musa: dawa:i galu. Amalu, Ma:sidounia yolesili, ahoanu, na da dili bu ba:musa: dawa:i. Amalalu, ba:lalu, dilia da na Yudia sogega asunasimu na da dawa:i galu.

¹⁷ Agoane hamomusa: dawa:beba:le, na da ogogole hamoi dilia dawa:bela:? Na da gilisili “Ma” amola “Hame”, sia:sala:? Hame mabu.

¹⁸ Gode da dafawane sia:sa. Amo defele, na sia: da dafawane. Na gilisili “Ma” amola “Hame”, amo dilima hame sia:i. ¹⁹ §Be Sailase, Dimodi amola na, ninia da Yesu Gelesu, Gode Ea Manodafa amo Ea hou dilima olelei. Yesu da ogogolewane “Ma” amola “Hame”, gilisili hame sia:sa. Be E da Gode Ea gasa bagade “Ma” sia:su Dunu. ²⁰ E da Gode Ea hahawane ilegele imunu sia:i amoma “Ma” sia:su Dunu. Amaiba:le, ninia Gode Ea hadigi ba:lalu, Yesu Gelesu Ea Dioba:le, Godema “Ama” sia:sa. ²¹ Gode Hi fawane da dili amola nini, gilisili Yesu Gelesuma madelagiba:le, ninia eso huluane mae bogole Fifi Ahoanusu

‡ 1:16: Asunasi Dunu Iliia Hou 19:21 § 1:19: Asunasi Dunu Iliia Hou 18:5

lai dagoi dafawaneyale dawa:sa. ²² Gode Hi da Ea na:iyado fi hamomusa:, nini eno dunuma afafane, ilegei dagoi. Ninima hobea misunu liligi, Gode Ea imunu liligi amo noga:le dawa:ma:ne, Gode da Ea A:silibu Hadigidafa Gala amo ilegesu defele, ninia dogo ganodini sali dagoi.

²³ Gode da na ba:su dunu. E da na dogo ganodini asigi dawa:su dawa:lala. Be na da dilima ougili gagabole sia:sa:besa:le, Golidia moilai bai bagade amoga hame misi.

²⁴ Ninia dilima gasa bagadewane ouligisuwane sia:mu higasa. Dilia Gode Ea hou noga:le laleguai ninia dawa:. Be dilia bu hahawane esaloma:ne, ninia da dili gilisili hawa: hamonana.

2

¹ Amaiba:le, dilia da:i dioi nabasa:besa:le, na da dilima hame misunu dawa:i galu.

² Bai na da dilima se nabima:ne sia:sea, nowa da na dogo denisima:bela:? Na da dilima se nabima:ne sia:i ganiaba dilia da na dogo bu denisimu hamedeiwane ba:la:loba. ³ Na da dilima doaga:le, se nabimu higa:i galu. Amaiba:le, na da dilima hame misi. Na da meloa fawane dedene i. Na da hahawane galea, dilia huluane amola da hahawane gala, amo na dawa:. ⁴ Na dogo ganodini se bagade nabawane, na da dinanuwane dilima meloa dedene i. Na da dili da:i dioi nabima:ne hame dedei. Be dilia huluane na dilima asigidafa hou, amo dili dawa:ma:ne, na amo meloa dedene i.

*Wadela:i Hamosu Dunu ilima Gogolema:ne
Olofosu Olelema*

⁵ Be nowa dunu da nama da:i dioma:ne hamoi, e da amo defele dilima da:i dioma:ne hamoi. (Na da amo dunuma gasa bagade hamomu higa:iba:le, amane sia:sa.)

⁶ Be amo dunu da dilia mogili bagohame amo dilia loboga se dabe iasu lai dagoiba:le, wali se dabe iasu yolesima. ⁷ Wali, e da Gode Ea hou lalegagui hou amo huluane yolesisa:besa:le, amo dunu ea hou dilia gogolema:ne olofole, bu fidima. ⁸ Na dilima ha:giwane edegesa! Wali asigidafa hou ema olelema! ⁹ Na musa: meloa dedei, na da dilia habodane lela, amola dilia na hamoma:ne sia:i amoma nabasu hou adoba:ma:ne dedei. ¹⁰ Be dilia da eno dunu ea wadela:i hou gogolema:ne olofosea, na amola da dilima asigiba:le, Yesu Gelesu ba:ma:ne, amo defele gogolema:ne olofosa. ¹¹ Amo da Sa:ida:ne da ninima osa:le heda:sa:besa:le, ninia hamosa. Bai ninia da ea ilegesu hou dawa:.

Bolo da Daloua:se Moilai Bai Bagadega Beda:i

¹² *Na da Daloua:se moilai bai bagade amoga Gode Ea Sia: Ida:iwane, Gelesu Ea hou olelesu sia:, amo olelemusa: doaga:loba, na da Hina Gode da hawa: hamosu logo fodoi dagoi ba:i. ¹³ Be na da ninia fi dunu Daidase amo hogole ba:loba hamedeiba:le, bagadewane beda:i. Amaiba:le, na da amo fi dunuma asigibio sia:nanu, Ma:sidounia moilai bai bagadega asi.

Yesu da Hasalasu Hou Olelesa

* 2:12: Asunasi Dunu Ilia Hou 20:1

¹⁴ Be Godema nodoma! Ninia Yesu Gelesuma madelagiba:le, fedege agoane ninia da eso huluane, dunu huluane ba:ma:ne, ninia da Yesu Ea hasalasu fi amo ganodini se iasu hamosu dunu agoane Gode ea mogodigisu ganodini ahoa. Gode da ninima gasa iabeba:le, ninia Ea hawa: hamosu hamobeba:le, Yesu Gelesu Ea hou heda:beba:le, dunu huluane amo hou gabusiga: agoane naba. ¹⁵ Be ninia da:i hodo da gabusiga: agoane. Yesu Gelesu da nini oloda da:iya Godema ima:ne ligisisa. Gode Ea hou lalegagui dunu amola Gode Ea hou hame lalegagui dunu, ilia gilisili amo gabusiga: naba. ¹⁶ Be hame gaga:i dunu da amo hou bogoma:ne gaha agoane naba. Be gaga:lalebe dunu da amo eso huluane mae bogole Fifi Ahoanoma:ne gabusiga: agoane naba. Amaiba:le, Gode Sia: Ida:iwane olema:ne, nowa dunu da defele esalabala?

¹⁷ Mogili ilia Gode Ea Sia: Ida:iwane da udigili osobo bagade liligi dawa:beba:le, mae dawa:iwane olelesa. Be ninia da agoane hame hamosa. Be Gode da nini asunasiba:le, ninia da Yesu Gelesu Ea hawa: hamosu dunudafa hamoiba:le, E ba:ma:ne moloiwane hawa: hamosa.

3

Gaheabolo Gousa:su Hawa: Hamosu Dunu

¹ Amo sia: ninia sia:beba:le, dilia da nini gasa fi agoane ba:sala:? O dunu eno agoane, dilia da ninima gousa:musa:, ninia da eno dunuma ninia hou olema:ne meloa dedei lama:bela:?

² Be dilisu da ninia hou olelemusa:, meloa dedei agoane. Amo meloa dunu huluane ba:ma:ne da

ninia dogo amo da:iya dedei diala. ³*Yesu Gelesu Hi fawane da amo meloa dedene, ninia loboga dilima iasi. Amo meloa da nusiga dedei hame, be Gode Ea A:silibu amoga dedei. Amo da igi bianoi da:iya hame dedei, be osobo bagade dunu ilia dogo da:iya dedei dagoi.

⁴ Ninia Gode Ea gasa amo Yesu Gelesu Ea hamoi liligi, amo ninia dafawaneyale dawa:beba:le, amane sia:sa. ⁵ Ninisu da Gode Ea hawa: hamomu defele hame galebe. Gode Hi fawane da ninima gasa iabeba:le ninia da amo hawa: hamoma:ne gasa gala.

⁶ †Gaheabolo gousa:su da sema dedei liligi hame, be A:silibuga hamoi liligi. Amo hawa: hamomusa:gini Gode Hi fawane da ninia hou bu afadenei. Be sema dedei fawane dawa:sea, dunu ilia bogosu fawane ba:mu. Be A:silibu Ea hou dawa:sea, eso huluane mae bogole Fifi Ahoanusu ba:mu.

⁷ ‡Gode da Ea Sema nabuane gala, igi bianoi da:iya dedei. Isala:ili dunu ilia amo lale, Gode Ea hadigi ba:i. Mousese ea odagi da hadigi hamoi be amo hadigi da haba:domu agoane ba:i. Be Isala:ili dunu da ea odagi hadigi hamoiba:le, ba:mu gogolei galu. Gode Ea sema da bogosu fawane olelesa. Be amo da hadigi agoane ba:beba:le, ⁸ Gode Ea A:silibu Hadigidafa Gala Ea hamosu liligi (Gode Ea Gousa:su Gaheabolo) da bagade baligiliwane hadigi agoane ba:sa. ⁹ Sema hou da osobo bagade dunuma se imunusa:

* 3:3: Gadili Asi 24:12; Yelemaia 31:33; Isigiele 11:19, 36:26

† 3:6: Yelemaia 31:31 ‡ 3:7: Gadili Asi 34:29

fofada:su olelei, amo liligi da hadigi agoane ba:i. Amaiba:le, hou ninima gaga:su olelesu liligi, amo da bagade baligiliwane hadigi agoane ba:sa.

¹⁰ Wali baligiliwane hadigi hou da doaga:beba:le, musa: hadigi da mugululi asi dagoi, amo ninia da sia:sa. ¹¹ Musa: hadigi hou da fa:no mugulumusa:, fonobahadi fawane dialu. Be wali misi hadigi da eso huluane mae mugululi dialalalumu. Amaiba:le, amo ea hadigi da baligiliwane ba:sa.

¹² Ninia da amo hobebe misunu dafawane hamoma:beyale dawa:lusu liligi lalegaguiba:le, ninia da hame beda:iwane esala. ¹³ Šisala:ili dunu da hadigi Mousesee ea odagiga dialu amo mugulumu ba:sa:besa:le, Mousesee da ea odagi abulaga dedebei. Be ninia agoaiwane hame hamosa.

¹⁴ Ilia dogo da igi agoane hamoi galu. Amola asili wali esoga, ilia musa: sema dedei idisia, ilia asigi dawa:su da fedege agoane abula amoga dedebei dagoi. Dunu da Yesu Gelesuma madelagi dagoiba:le, fawane, amo dedebosu abula fadegai dagoi ba:sa. ¹⁵ Wali eso amolawane, Isala:ili dunu da Mousesee ea Sema dedei buga idisia, ilia asigi dawa:su da abulaga dedebei agoane ba:sa.

¹⁶ **Be amo dedebosu abula fadegamu logo da gala. Gode Sia: Dedei da Mousesee ea hou amane olelesa, “E da Hina Godema sinidigiba:le, ea dedebosu abula fadegai dagoi ba:i.” ¹⁷ Amo sia ganodini, “Hina Gode” dedei da Gode Ea A:silibu Hadigidafa Gala. Amola Gode Ea A:silibu

§ 3:13: Gadili Asi 34:33 ** 3:16: Gadili Asi 34:34

Hadigidafa Gala da esalebaba:le, osobo bagade dunu da halegale, udigili lalebe hou dawa:sa.

¹⁸ Amaiba:le, ninia huluane ninia odagi dedebosu liligi fadegaiba:le, ninia odagi da Hina Gode Ea hadigi olelesa. Amo hadigi da Hina Gode Ea A:silibu amoga mahabeba:le, amo hadigi da mae fisili heda:sa. Amola Hina Gode Ea A:silibu Hadigidafa Gala, E da nini bu Yesu Gelesu agoane ba:ma:ne, ninia hou afadenenana.

4

A:silibu Hadigidafa Hou da Osoboga Hamoi Ofodo amo Ganodini Diala

¹ Gode da ninima asigiba:le, Ea hawa: hamosu ninima olelei. Amaiba:le, ninia da hame da:i dioi. ² Wamolegei gogosiasu hawa: hamosu huluane ninia yolesi dagoi. Ogogosu ninia hame dawa:. Ninia Gode Ea Sia: ogogole hame olelesa. Ninia dawa:iwane logo hogole, Gode ba:ma:ne hou huluane hamosa. Moloidafa dunu da ninima nodoma:ne, ninia da hamosa. ³ Be Gode Sia: Ida:iwane Gala amo ninia olelesu da dunu mogili ilima wamolegei gala. Be amo sia: da dunu ilia Helo sogega doaga:musa: ahoa, ilima fawane wamolegei. ⁴ Wadela:i osobo bagade 'gode' (Sa:ida:ne) da ilia asigi dawa:su gasi agoane hamoiba:le, ilia dafawaneyale hame dawa:be. Hadigi ilima mabe, amo hadigi da Gode Sia: Ida:iwane gala. Gode Sia: da Yesu Gelesu E da Gode defele esala amo olelesa. Be wadela:i osobo bagade 'gode' da amo hadigi logo damusa:.

⁵ Ninisu ninia hou hame olelesa. Ninia da Yesu Gelesu da Hina Godedafa, amola ninia

Yesuma asigiba:le, dilima hawa: hamosu dunu agoane esalumu hanai, amo fawane ninia olelesa. ⁶ *Gode da musa: sia:i, “Hadigi da gasi ganodini hadigimu!” Amo Gode da ninia dogo ganodini, Ea hadigidafa Yesu Gelesu Ea odagi amo ganodini diala amo noga:le dawa:ma:ne, E da ninia dogo ganodini hadigi hamoi.

⁷ Ninia da amo A:silibu Hadigidafa hou lalegagui dagoi. Be ninia da fedege agoane, laga osoboga hamoi ofodo agoane diala. Bai ninia hame, be Gode Hi fawane da gasadafa gagusa, amola Ea gasa da nini osoboga hamoi ofodo (ninia da:i hodo) amo ganodini gala. ⁸ Eso bagohame ninia se naba. Be amo se nabasu da ninia hou hame banenesisa. Eso enoga ninia da beda:i, be ninia da hame hasalasi. ⁹ Ninima ha lai dunu bagohame esalebe ba:sa. Be ninia na:iyado dunu amolawane, ninia da eso huluane ba:sa. Ninia se naba, be ninia da:i hodo gugunufinisi hame ba:sa. ¹⁰ Ninia da:i hodo amo ganodini ninia Yesu Gelesu Ea esalusu olelema:ne, Ea bogosu dawa:digima:ne olelesu agoane gaguli ahoa. ¹¹ Yesu Gelesu Ea esalusu olelema:ne, ninia da eso huluane gadenenewane bogomusa: agoane esala. ¹² Ninia da:i hodo amo ganodini bogosu da hawa: hamonana. Be esalusu da dilia da:i hodo ganodini hawa: hamonana.

¹³ †Gode Sia: da amane dedei diala, “Na da dafawaneyale dawa:beba:le sia:i dagoi.” Amo defele, ninia dafawaneyale dawa:beba:le sia:sa. ¹⁴ Gode da Hina Yesu Gelesu bu esaloma:ne

* 4:6: Mui 1:3 † 4:13: Gesami Hea:su 116:10

wa:legadolesu. Amo defele, E da nini amola dili, gilisili Yesu Gelesu Ea midadi esaloma:ne, wa:legadolesimu. ¹⁵ Gode da dili fidima:ne, amo hou huluane hamoi. Amola Gode Ea hahawane dogolegele iasu hou da dunu eno bagohame ilima doaga:sea, ilia da Gode Ea hadigi amoma nodoma:ne, sia:ne gadolalumu.

Dafawaneyale Dawa:su Esalusu Hou

¹⁶ Amaiba:le, ninia da:i dioi hou hamedafa dawa:. Eso huluane ninia da:i hodo da bogoma:ne da:i hamonana. Be ninia a:silibu da eso huluane bu gaheabolo agoane asigilala. ¹⁷ Ninia waha se nabasu da fonobahadi amola waha fawane. Hobeia amo houba:le, ninia bidi amo waha hou bagadewane baligi, eso huluane hame dasasu liligi lamu. ¹⁸ Bai ninia da ba:su liligi mae dawa:le, hame ba:su liligi dawa:beba:le, bidi lamu. Siga ba:su liligi da eso bagahame ba:lalu, fisimu. Be hame ba:su liligi da eso huluane mae fisili dialalalumu.

5

¹ Fedege agoane, ninia da:i hodo da ninia osobo bagade diasu gala. Gode da amo mugulusia, e da Hebene soge amo ganodini eso huluane dialalalumu diasu, Hi fawane hamoi liligi ninima imunu, amo ninia dawa:. ² Be wali, ninia Hebene diasu amo Gode da ninima abula agoane idiniginisima:ne, ninia da hanaiba:le, dadawa:la. ³ Ninia amo diasu lai dagosea, ninia da da:i nabado hame ba:mu. ⁴ Ninia wali osobo bagade diasu amo ganodini esalebaba:le, da:i dioba:le, eganana. Bai ninia da osobo bagade da:i hodo

fadegamu hame hanai. Be ninia bogomu liligi fadegale bu esalalalusu liligi lamu hanaiba:le, ninia gogonomosa. ⁵ Gode da amo afadenesu hou ninima ima:ne hamoi dagoi. Amola ninia da Ea hobeia imunu liligi huluane dafawaneyale dawa:ma:ne, E da Ea A:silibu ninima i dagoi.

⁶ Amaiba:le, ninia da eso huluane mae beda:iwane esala. Ninia da ninia da:i hodo diasu agoane amo ganodini esalebaba:le, ninia Hina Gode Ea diasu amo ganodini hame esala, amo ninia dawa:. ⁷ Ninia esalusu hou da siga ba:su liligi hame, be asigi dawa:su ganodini dafawaneyale dawa:su hou fawane. ⁸ Ninia da beda:su hou hame dawa:. Ninia da ninia da:i hodo diasu yolesili, heda:le, Gode Ea diasu ganodini esalumu baligiliwane hanai gala. ⁹ Be ninia da:i hodo ganodini esalea o Gode Ea diasu ganodini esalea, ninia baligiliwane hanai liligi da Gode hahawane ba:ma:ne hou ida:iwane hamomu galebe. ¹⁰ *Bai ninia huluane da Yesu Gelesu Ea Fofada:su Fisus amoma doaga:mu. Amaiba:le, ninia Gode hahawane ba:ma:ne hawa: hamomu hanai. Yesu da nini huluanema, ninia osobo bagadega hawa: hamoi ida:iwane o wadela:iwane amo defele, bidi imunu.

Ninia Yesu Gelesuma Madelagiba:le, Godema Na:iyadodafa Hamoi

¹¹ Ninia Godema beda:su hou dawa:. Amaiba:le, ninia eno dunuma olelemusa: dawa:lala. Ninia asigi dawa:su huluane Gode da ba:lala. Dilia dogo ganodini, dilia na hou amola

* 5:10: Louma 14:10

dawa:mu, amo na da hanai gala. ¹² Dilia da ninima asigima:ne, ninia da ninia hou bu hame olelesa. Be eno dunu da asigi dawa:sudafa mae dawa:le udigili dabua liligi ba:sa. Amaiba:le, dilia amo dunuma moloiwane olelema:ne, ninia houdafa da noga:i amo ninia dilima olelesa. ¹³ Ninia da dafawane dadousala? Ninia Gode Ea hou fidima:ne dadousu agoai hamosa. Nini da dadousa hame? Ninia dili fidima:ne, agoane hamosa. ¹⁴ Ninia Yesu Gelesu Ea asigidafa hou lalegaguiba:le, amoga fawane hawa: hamosa. Dunu huluane gaga:ma:ne, Dunu afadafa da bogoiba:le, dunu huluane da Ea bogosu bidi agoane lai dagoi amo ninia dawa:. ¹⁵ E da dunu huluane gaga:ma:ne bogoi. E da hame bogoi dunu huluane ilia musa: hanai hou yolesili bu amo musa: bogoi Dunu (Gode da ili fidima:ne wa:legadolesi), Ea hanai hamoma:ne, Yesu da bogoi dagoi.

¹⁶ Amaiba:le, musa: hou yolesili, ninia eno dunu ea hou amo osobo bagadedunu ea hou defele hame abodesa. Musa: ninia da Yesu Gelesu Ea hou osobo bagade dunu ea hou defei amo defele ba:i. Be wali agoane hame hamosa. ¹⁷ Nowa dunu da Yesu Gelesuma madelagi galea, e da afadenene gaheabolo dunu hamoi dagoi. Hea liligi huluane da mugululi, fisi dagoi. Gaheabolo da doaga:i dagoi. ¹⁸ Gode Hifawane amo hawa: hamoi dagoi. Ninia musa: Ema ha lai esalu. Be Yesu Gelesu da hamobeba:le, Gode da ninia hou afadenene, nini bu Ema na:iyado hamoi. Amalalu E da eno dunu Ema na:iyado hamoma:ne, amo hawa: hamosu ninima i dagoi.

¹⁹ Ninia olelesu da agoane diala. Gode da Yesu Gelesu Ea hamobeba:le, osobo bagade fifi asi gala dunu huluane gousa:musa: dawa:lala. E da ilia musa: wadela:i hou mae dawa:le, ilima bu gousa:le na:iyado hamomusa:, amo olelesu ninia ilima sia:ma:ne, E da ninima sia:i.

²⁰ Ninia da Yesu Gelesu Ea Sia: adole iasu dunu. Fedege agoane, Gode da ninia lafidili dilima sia:sa. Yesu Gelesu Ea dioba:le, ninia dilima ha:giwane adole ba:sa. Gode da dilia hou afadenene, dilia ha lai hou yolesili, bu Ea na:iyado hamoma:ne, dilia logo fodoma.

²¹ Yesu Gelesu da ledó hou amola wadela:i hou hamedafa galu. Be Gode da nini fidima:ne, ninia da hobeá Ema madelagiba:le Ea Hadigidafa hou gilisili gaguma:ne, E da ninia wadela:i hou lale, Yesu gisima:ne, Ea da:iga ligisi.

6

¹ Ninia da Gode amola gilisili hawa: hamonanebeba:le, ninia dilima ha:giwane adole ba:sa. Dilia da Gode Ea hahawane dogolegele iasu lai dagoiba:le, amo hou udigili mae lalegaguma.

² *Gode Ea Sia: da agoane dedei diala,
 “Na da dilima hahawane hou imunusa:
 ilegei eso da doaga:beba:le,
 Na da dilia sia: nabi dagoi.
 Na dilima gaga:su imunusa: ilegei da
 doaga:beba:le,
 Na da dili fidi.”
 Nabima! Wahadafa Gode Ea hahawane hou
 lalegaguma!
 Wali eso, Gode Ea gaga:su lalegaguma!

* 6:2: Aisaia 49:8

³ Dunu eno da ninia hawa: hamosu da wadela:i amo ba:sa:besa:le, ninia da dafama:ne olelesu hame olelesa. ⁴ Be ninia da mae hihini, se nabasu amola gasa bagade hou mae dawa:le, hahawane mae yolesili hawa: hamonanebeba:le, ninia da Gode Ea hawa: hamosu dunudafa, amo eno dunu ilia ba:sa. ⁵ †Eno dunu da nini fai. Eno dunu da nini se iasu diasu ganodini sali. Eno dunu da ninima gegesu. Ninia gasa bagade mae helefilu hawa: hamosu. Ninia mae golale amola ha:i mae nawane, se nabawane esalu.

⁶ - ⁷ Ninia hou da ledi hamedei. Ninia dawa:su hou lai dagoi. Gode Ea A:silibu da ninima olelebeba:le, ninia da hedolo hame ougi, eso huluane asigidafa hou hamosa. Amo hou da olelesu liligi. Ninia da amo hou, asigidafa amola dafawane sia: olelesa, amola Gode Ea gasa amoga hawa: hamonanebeba:le, dunu huluane da ninia da Gode Ea hawa: hamosu dunudafa ba:sa. Ninia gegesu liligi da moloidafa hou. Amoga ninia da doagala:sa amola amoga ninia hou gaga:sa. ⁸ Eso enoga dunu da ninima nodosa. Eso enoga ilia ninima lasogole sia:sa. Ninia da sia:dafa fawane sia:sa. Be eno dunu ilia da nini da ogogosa sia:sa. ⁹ Dunu eno da nini hamedeidafa dunu agoane ba:sa. Be dunu huluane da ninia hou dawa:. Dunu eno da ninia hou higabeba:le, ninia da bogoi dunu agoai ilia ba:sa, be ninia da esala. Ninia se iasu laha be enoga hame medole legei.

¹⁰ Ninia da:i dioi naba, be eso huluane hahawane esala. Ninia da hame gagui dunu agoane ba:sa. Be ninia sia: nababeba:le, dunu bagohame da bagade gagui dunu agoane ba:sa.

† 6:5: Asunasi Dunu Iliu Hou 16:23

Ninia da hame gagui dunu agoane ba:sa, be ninia da liligi huluane lalegagusa.

¹¹ Ninia na:iyado dunu Golidia moilai bai bagade amoga esala! Ninia dilima moloiwane sia:i dagoi. Ninia asigi dawa:su ninia dogo ganodini diala huluane dilima olelei dagoi. ¹² Ninia da dili hame higasu. Be dilia fawane da nini higa:i. ¹³ Dilia da na manolali agoane esalebaba:le, na dilima sia:sa. Ninia asigidafa hou dilima amo defele dilia dabe agoane ninima bu asigimu da defea. Dilia ninima asigima!

Eno Wadela:i A:silibu amoma Dawa:su Dunu Ilima Mae Gilisima

¹⁴ Dilia amola Gode Ea hou hame lalegagui dunu da defele gilisili hawa: hamomusa: mae dawa:ma! Bai amo da hamedei. Hou hadigidafa dunu amola wadela:i hamosu dunu, da habodane gilisili hawa: hamoma:bela:? Hamedei! Hadigi amola gasi, da habodane gilisili dialoma:bela:? Hamedei! ¹⁵ Yesu Gelesu amola Sa:ida:ne da hou afadafa defele hamomu da hamedei. Yesu Ea hou lalegagui dunu amola Yesu Ea hou hame lalegagui dunu, elea hou da defele hame. ¹⁶ ‡Gode Ea Debolu Diasu amola wadela:i loboga hamoi 'gode' da gilisili gousa:mu hamedei! Bai ninia da Esalebe Gode amo Ea Debolu Diasu diala. Gode Hisu da amane sia:i,

“Na da Na fi dunu ilia gilisisu ganodini esalumu.

Na da ilima Gode esalumu
amola ilia da Nama Na fi dunu esalumu.”

¹⁷ §Amaiba:le, Hina Gode da amane sia:sa,

‡ 6:16: 1 Golidia 3:16, 6:19; Gobeles Salasu 26:12; Isigiele 37:27

§ 6:17: Aisaia 52:11

“Wadela:i dunu yolesima!

Ilima afafama!

Dilia da ledo liligi amola ledo hou amoma
maedafa gilisima.

Amasea, Na da dili lalegagumu.

¹⁸ **Na da dilima Eda esalumu!

Amola dilia da Nagofe amola Nadiwi
esalumu!”

Hina Gode Bagadedafa da amane sia:sa

7

¹ Na fi dunu! Amo hahawane dogolegele
iasu Gode da ninima imunu ilegele sia:i dagoi.
Amaiba:le, wadela:i ledo amo da ninia da:i
hodo amola ninia a:silibu wadela:sa, amo dod-
ofele, ninia hadigiwane esaloma:ne, Godema
beda:iwane hahamonanumu da defea.

Bolo da Hahawane Gala

² Dilia ninima dogolegema! Ninia dunu afae
amoma wadela:i hamedafa hamoi. Dunu afae
enoma ea hou wadela:ma:ne, ninia hame bane-
nesi. ³ Na da amane sia:beba:le, dilima mae
se ima:ne fofada:sa. Be na musa: sia:i defele
na da bu sia:sa. Ninia dilima bagadewane
asigiba:le, ninia amola dilia da eso huluane ninia
esalea, o bogosea, gilisili fi afadafa hamoi dagoi
esala. ⁴ Dilia hou na dafawaneyale dawa:sa.
Dilia houba:le na da nodosa. Na da se bagade
naba, be na da mae beda:iwane esala. Na
da baligiliwane hahawane gala. ⁵ *Ninia da
Ma:sidounia sogega doaga:loba, olofosu hame

** 6:18: 2 Sa:miuele 7:14; 1 Hou Olelesu 17:13; Aisaia 43:6;
Yelemmaia 31:9 * 7:5: 2 Golidia 2:13

ba:i. Se nabasu, sia:ga gegesu, amola ninia dogo ganodini beda:su hou, amo fawane ba:i. ⁶ Be Gode da da:i dioi dunuma Fidisudafa esala. Daidase da ninima doaga:beba:le, Gode da ninia dogo denesi. ⁷ E da misi, be amoba:le fawane hame ninia dogo denesi. Be dilia da e fidi, amo e da ninima sia:ne iabeba:le, ninia hahawane ba:i. Dilia da na ba:musa: bagade hanai, amola dilia musa: houba:le gogosia:i, amola dilia na hou gaga:musa: dawa:i, amo e da ninima olelebeba:le, na da wali baligiliwane hahawane gala. ⁸ Na da dilima meloa dedene iabeba:le, dilia da:i dioi nabi. Na sia:beba:le dilia da:i dioi nababeba:le, na da gogosiamusa: dawa:i galu be hame gogosia:i. ⁹ Be wali na da hahawane gala. Dilia da:i dioi nababeba:le, na da hahawane hame galu. Be dilia da:i dioi nababeba:le, dilia hou da sinidigi dagoi ba:i. Amaiba:le na hahawane gala. Amo da:i dioi ganodini Gode da hawa: hamobeba:le, ninia da dilia hou hame wadela:lesi. ¹⁰ Gode da da:i dioi hou amo ganodini hawa: hamosea, E da dunu ilia hou sinidigili gaga:su hou ba:ma:ne hamosa. Amaiba:le, ilia eso huluane mae bogole Fifi Ahoanusu labeba:le, bu hame da:i diosa. Be osobo bagade dunu ilia da:i dioi hou da bogosu fawane olelesa. ¹¹ Be dilia ba:ma! Gode da dilia da:i dioi amo ganodini agoane hamoi. Dilia da hou ida:iwane hamomusa: bu hanai. Dilia da wadela:i hame hamoi amo ha:giwane olelei. Dilia da beda:iwane fofogadigi. Dilia asigidafa hou olelei. Dilia wadela:i hamosu dunuma se dabe iasu imunusa: dawa:i. Dilia hou da moloidafa, amo dilia da noga:le olelei.

¹² Amaiba:le, na meloa dedene i, bai wadela:i hamoi dunu amo ea houba:le hame, amola dunu da ea wadela:i houba:le se nabi, amo fidimusa:hame. Be dilia da Gode ba:ma:ne ninima asigidafa gala, amo dilia noga:le dawa:ma:ne na da meloa dedene i.

¹³ Amaiba:le, ninia dogo da denesi dagoi ba:i. Be amo fawane hame. Dilia da Daidase noga:le fidibiba:le, e da hahawane ba:i. Ninia da amo nababeba:le, hahawane bagade ba:i. ¹⁴ Na musa: ema amane sia:i, "Golidia dunu ilia hou da noga:iwane!" Amola dilia da noga:le hamobeba:le, amo sia: da ogogole hame olelei dagoi. Ninia da eso huluane dilima moloiwane sia:sa. Amola ninia sia: Daidase ema sia:i da hame ogogosa, ninia wali ba:sa. ¹⁵ Amaiba:le, ea asigi hou dilima da asigilala. Dilia da ea sia: nabawane hamobeba:le, amola dilia da ema beda:iwane yosia:i, amo dawa:beba:le e da dilima asigisa. ¹⁶ Be na da dilia hou da asigilai dagoi dafawaneyale dawa:beba:le, hahawane bagade gala.

8

Yesu Ea Fa:no Bobogesu Fi Godema Iasu Hou

¹ *Ninia fi dunu! Gode da hahawane dogolegele iasu hou Ma:sidounia sese fi amo ganodini hamobeba:le, ilia da noga:le hamoi. Ninia amo hou dilima olelemu. ² Ilia se bagade nababeba:le, adoba:su hou bagade ba:i. Be ilia dogo ganodini hahawane hou bagade ba:i. Ilia da hame gaguidafa dunu. Be ilia Gode Ea hawa:

* **8:1:** Louma 15:26

hamosu fidimusa:, muni bagade i. ³ Na da dilima dafawane sia:sa. Ili hanaiba:le mae hihini ilia gagui defele iasu, amola eno bu baligiliwane i. ⁴ Ili hanaiba:le, ilia Gode Ea fi dunu Yudia soge amo ganodini fidimusa: dawa:beba:le, ilia ninima ha:giwane adole ba:i. Ili da amo fidisu hou da ilima hahawane bagade liligi dawa:i galu. ⁵ Ili da Godema imunu amo ninia hanai galu. Be ilia hahawane iasu hou da ninia hanai amo baligi dagoi. Ili hidadea ilia da:i hodo Godema i dagoi. Amanoba, ilia Gode Ea hanai dawa:beba:le, nini fidimusa:, fedege agoane ilia da:i hodo ninima i. ⁶ Daidase da amo iasu hou degabo olelei. Amaiba:le ninia Daidase ema, e da amo hawa: hamosu mae yolesili, dilia da amo asigidafa hou fidima:ne, dilima sia:ma:ne ema sia:i. ⁷ Dilia da bagade gagui dunu agoane ba:sa. Dilia da dafawaneyale dawa:su hou, bagade dawa:su hou, sia: olelesu hou, ninima fidisu hou amola ninima asigi hou, huluane dilia da bagade gaguiba:le, bagade gagui dunu agoane ba:sa. Amaiba:le, dilia Godema muni imunu hou, amo da bagadewane ninia ba:mu hanai gala.

⁸ Na da sema hame ilegemu. Be na da dilia asigidafa hou amo da dafawane o dafawane hame na da hogosa. Amaiba:le na da eno dunu ilia hahawane iasu hou dilima olelesa. ⁹ Dilia da Hina Gode Yesu Ea hahawane dogolegele iasu hou dawa:. E da bagade gagui galu. Be dilima asigiba:le, E da dili afadenene bu bagade gagui dunu hamomusa: dawa:i galu. Yesu Gelesu da ea gagui liligi yolesili, bu hame gagui dunu agoane ba:su. ¹⁰ Na agoane dawa:. Dilia aya ode

amoga muni imunusa: dawa:i galu. Amo hou wahadafa dagomu da defea. Dilia da hanaiba:le, eno dunuma bisili, amo hou hamomusa: dawa:i galu. ¹¹ Amaiba:le, mae yolesili, amo hawa: hamosu didili dagoma. Dilia da hanaiwane amo hou hamomusa: dawa:i galu. Amo defele dilia waha gagui liligi amoga muni iasu hou dagoma.

¹² Dilia Godema imunuu hanai galea, amola dilia gagui defele Godema iasea, Gode da hahawane ba:mu. Gode Ea hanai da bagade gagui da bagade imunuu amola fonobahadi gagui da ea gagui defele imunuu.

¹³ - ¹⁴ Dunu eno ilia logo asaboma:ne, na da dilima dioiwane olelemu higa:i. Be dilia wahadafa bagade gaguiba:le, eno hame gagui dunu fidimu da defea. Amasea, hobeia ilia bagade gagusia amola dilia da hobeia hame gaguiwane ba:sea, ilia da dili fidimu. Agoane hamosea, dunu huluane ilia esaloma:ne lamu liligi da defele ba:mu. ¹⁵ †Gode Sia: da agoane dedei diala, “Dunu da ‘ma:na’ bagade gilisibiba:le, baligili hame mai dialebe da hame ba:i. Be dunu da ma:na fonobahadi gilisibiba:le, e da hame ha:i.”

Daidase amola Ea Sigi Masunu Dunu

¹⁶ Ninia da dili fidimusa: hanai. Daidase da amo defele dili fidimusa: hanaiba:le, ninia Godema nodosa. ¹⁷ Ninia da dilima masa:ne ema sia:noba, e da hahawane ba:i. Be amo hou baligili, e da dili fidimu hanaiba:le, dilima masusa: hanaiwane dawa:i galu.

¹⁸ Ninia fi dunu eno amola, e da Gode Ea sia: noga:le olelebeba:le, sese fi huluane da ema

† 8:15: Gadili Asi 16:18

nodosa. Ninia da amo dunu amo Daidase sigi masa:ne, dilima asunasimu.

¹⁹ Yesu Ea fa:no bobogesu fi dunu da amo dunu nini sigi masa:ne, ilegei dagoi. Amaiba:le, ninia gilisili Hina Gode Ea hadigi hou fidima:ne amola ninia dili fidimusa: hanai amo olelema:ne, ninia da amo asigi hou hamosa.

²⁰ Eno dunu ilia ninia Gode Ea muni enoga hahawane i amo noga:le hame ouligisa dawa:sa:besa:le, amola egasa:besa:le, ninia da noga:le ouligisa. ²¹ ‡Ninia Hina Gode ba:ma:ne amo fawane hame, be dunu eno amola ba:ma:ne, hou ida:iwane hamomusa: dawa:lala.

²² Amaiba:le, ninia da ninia fi dunu eno asunasimu. Amo dunuma ninia bagadewane adoba:i. Be e da eso huluane fidimu hanai gala ninia ba:i. Amola wali e da dilia hou da moloidafa dawa:beba:le, e da dilima baligiliwane fidimusa: dawa:lala. ²³ Daidase da na na:iyado amola na fidisu dunu esala. E amola na, gilisili dili fidimusa: hawa: hamonana. Be sese fi dunu ilia da ninia fi dunu eno, Daidase sigi masa:ne, ili ilegei dagoi. Ili hamonanebeba:le, Gelesu Ea hadigi hou fidisa. ²⁴ Dilia ilima asigima. Amasea, sese fi huluane da dilia asigi hou dafawaneyale dawa:mu. Amola ninia da dili hou nodone olelei, amo da dafawane ilia da ba:mu.

9

Eno Yesu Ea Hou Lalegagui Dunu ilima Fidisu Hou

¹ Be na da eno dunu amo da Gode Ea fi dunu Yudia soge ganodini, ilima muni fidisu

‡ 8:21: Malasu 3:4

iasimu, dilima meloa dedemu da hamedei liligi.
² Bai dilia da fidimu hanai gala, amo na dawa:.
 Ma:sidounia moilai bai bagade fi dunuma na da
 dilia hou nodone olelei. Na da ilima amane sia:i,
 “Ninia fi dunu Aga:ia soge amo ganodini, ilia aya
 ode amoga dili fidimusa: momagele esala!” Dilia
 da Yelusaleme fi fidimu hanai amo nababeba:le,
 ilia amola da fidimu hanai. ³ Be ninia dilia hou
 nodoi, amo da udigili nodosa:besa:le, na da amo
 ninia fi dunu dilima asunasimu. Be na dawa:.
 Ili da na sia: defele, dilia fidisu muni imunusa:
 momagei dagoi ba:mu. ⁴ Be Ma:sidounia dunu
 amo da na sigi masea, ilia da dilima doaga:le,
 dilia sia:i muni amo hame momagei ba:sa ga-
 niaba, ninia da gogosiala:loba, amola dilia da
 gogosiala:loba. Bai ninia musa: dilia moloidafa
 hou dafawaneyale dawa:beba:le. ⁵ Amaiba:le,
 amo ninia fi dunu ilia nama bisili, dilia muni iasu
 musa: sia:i liligi amo momagemusa: fidima:ne,
 na da ili asunasimusa: dawa:i. Amasea, na
 doaga:sea, dilia muni imunu momagei dagoi na
 da ba:mu. Amasea dilia da hihini hame be
 hanaiba:le iaha, amo hou olelemu.

⁶ Dawa:ma! Dunu da hawa: bagahame bugisia,
 ha:i manu bagahame fawane faimu. Be dunu da
 hawa: bagade bugisia, ha:i manu bagade faimu.
⁷ Amaiba:le, dunu afae afae da ea dawa:i liligi
 imunu da defea. E da hihini o sema dawa:beba:le
 hame, be hanaiba:le imunu da defea. Gode E da
 hahawane iasu dunu ilima bagadewane asigisa.

⁸ Gode da dilia esaloma:ne liligi lamu amo
 defele dilima baligiliwane imunusa: dawa:.
 Amasea, dilia gagui da dilia esaloma:ne lamu
 liligi amo baligili, dilia eno hame gagui dunuma

fidimusa:, E da dilima eno baligili imunu.

9 *Gode Sia: da amane dedei diala,

“E da hame gagui dunu ilima baligili iaha.

Ea asigidafa hou da eso huluane di-
alalalumu.”

10 †Gode da hawa: bugimu amola agi ha:i manu, ninima iaha. E da fedege agoane, dilia wali esaloma:ne liligi lamu defele, hawa: dilima iawane, Ea hamobeba:le sono da heda:le, dilia da Ema hahawane iabeba:le, E da amoga ha:i manu bagade imunu. 11 E da dilima imunuba:le, dilia da bagade gagui dunu agoane ba:mu. Amasea, dilia da eno dunuma baligiliwane imunuba:le, amo iasu ilia da ninia loboga lamuba:le, ilia Godema nodomu. 12 Bai dilia hawa: hamosu da Gode Ea fi dunu bagadewane fidisa. Be amo fawane hame. Dilia da amo hou hamobeba:le, dunu eno ilia Godema bagadewane nodosa. 13 Dilia da amo muni iabeba:le, dilia da Yesu Gelesu Ea Sia: Ida:iwane Gala dilia lalegagui ilima dilia asigisa amola dilia eno dunu huluane ilima imunusa: dawa:lala, dunu eno ilia da amo hou dafawaneyale dawa:beba:le, Gode Ea Hadigi amoma nodone sia:mu. 14 Amaiba:le, ilia da dilima asigiba:le amola Gode da dilima hahawane dogolegele iasu olelei amo dawa:beba:le, ilia dili fidima:ne Godema sia:ne gadomu. 15 Gode Ea Mano da bidi huluane baligi dagoi. Gode da amo Mano ninima iabeba:le, ninia Godema nodomu da defea.

10

* 9:9: Gesami Hea:su 112:9 † 9:10: Aisaia 55:10

Bolo da ea Hawa: Hamosu Hi Gaga:

¹ Na, Bolo, na da Yesu Gelesu Ea hou da asaboi amola asigiwane, amo dawa:beba:le na da dilima ha:giwane adole ba:sa. Mogili ilia giadofale amane sia:sa, “Bolo da ninima gilisia, ninia odagia sia:sea, e da fonoboi amola asaboi hamosa. Be eno sogega esalea, e da ninima gasa bagade amola ougiwane hamosa.” Be na da Gelesu Ea asaboi amola gebewane hou amoba:le dilima edegesa. ² Na dilima doaga:sea, dilima ougiwane sia:ga gegemusa:, dili na mae logema! Bai na da dunu amo da ninima nini da osobo bagade liligi hanaiba:le hamosa, amo ilia sia:sa, na da ilima ougiwane sia:ga gegesu dawa:.

³ Dafawane! Ninia da osobo bagade ganodini esala. Be osobo bagade hou dawa:beba:le, ninia da hame gegesa. ⁴ Ninia gegesea, ninia gegesu liligi da osobo bagade gegesu liligi hame. Ninia gegesu liligi da Gode Ea gasa bagade gegesu liligi gala. Amoga ninia gasa bagade gagili sali diasu mugulumusa: dawa:. Dunu ilia ogogole sia:ga gegesea, ninia da ilia logo amo gegesu liligiga hedofamusa: dawa:.

⁵ Dunu eno da hanaiba:le, Godema dawa:su hou hogoi helesa. Eno dunu da ilia logo hedofamusa: dafama:ne olelesa. Be ninia amo dafama:ne olelesu, Gode Ea gegesu liligiga hedofamusa: dawa:. Gegebeba:le, ninia fedege agoane asigi dawa:su huluane gagulaligili, Yesu Gelesuma fa:no bobogema:ne hiouginana ahoa.

⁶ Amola dilia da mae yolesili, Yesu Gelesuma fuligala:musa: ahoabe hou olelesea, ninia fa:no hame fuligala:su hou ba:sea, se dabe iasu imunu.

7 Dilia da dabua liligi fawane ba:sa. Dunu afae da Yesu Gelesuma madelagi dagoi dawa:sea, defea, ninia da amo defele Yesu Gelesuma madelagi dagoi. 8 Na da hame gogosiabe! Amabela:? Hina Gode Yesu Gelesu da ninima ouligisu hou iabeba:le, na da fonobahadi gasa fi agoane hamobela:? Be na da hame gogosiabe. E da amo ouligisu hou dili mae wadela:ma:ne, be fidima:ne, ninima i dagoi. 9 Na meloa dedene iasi da dili beda:ma:ne dedei, amo dilia dawa:mu na higa:i gala mabu. 10 Dunu afae da amane sia:mu, “Bolo da gasa bagade amola ougi bagade, meloa dedene iasisa. Be e da ninima doaga:sea, e da gasa hame ba:sa amola ea sia: da hamedei agoane ba:sa.” 11 Ninia dilima hame gilisibiba:le, meloa ganodini dedene iasisa amola ninia da dilia odagiga sia:mu hou da hisu hisu hame be hou afadafa fawane, amo dunu da dawa:mu da defea.

12 Be agoai dunu, ilisu da ilia hou da gasa bagade ilia dawa:beba:le, ninia hou da ilia hou defele ninia da hame sia:mu. Ili da gagaoui. Ili ilia hou dawa:ma:ne, ilia da ilegesa. 13 Be ninia hidale gasa fi hou sia:musa: dawa:sea, ninia Gode Ea hawa: hamosu E da ninima ilegei, amo fawane gasawane sia:mu. Gode da dili fidimusa: amola eno dunu fidimusa:, amo hawa: hamosu ninima ilegei. 14 Gode da dilia Golidia dunu fidima:ne hawa: hamosu ninima olelebeba:le, ninia da sia: Ida:iwane Yesu Gelesu Ea hou olelesu liligi amo dilima olelebeba:le, ninia hawa: hamosu ilegei hame baligi.

15 Amaiba:le, eno dunu ilia Gode Ea ninima

ilegei hawa: hamosu mae dawa:le, baligili hawa: hamobeba:le, ninia da hidale hame sia:sa. Be dilia dafawaneyale dawa:su hou da bu asigilamu amola ninia da dilia fi amo ganodini Gode Ea olelei defele eno hawa: hamomu, amo ninia da hanai. Be Gode Ea ninima ilegei hawa: hamosu fawane.

¹⁶ Amasea, dilima olelelalu, ninia baligili eno sogega, Gode Sia: Ida:iwane olelesu logo ba:mu. Amaiba:le, ninia gaheabolo soge ganodini olelebeba:le, ninia da eno dunu ea olelei soge amo ganodini hame hawa: hamobeba:le, udigili hame hidale nodomu.

¹⁷ *Be Gode Sia: da amane dedei diala, “Nowa da hidale sia:musa: dawa:sea, e da Hina Gode Hi fawane da amo hawa: hamoi sia:mu da defea.” ¹⁸ Dunu da hi hou da ida:iwane hisu dawa:beba:le, Hina Gode da hahawane hame ba:sa. Be Hina Gode da dunu ea hou ida:iwane dawa:sea, E da amo dunu hahawane ba:sa.

11

Bolo da Ogosu Asunasi Dunu Ilia Hou Olelesa

¹ Be na da fonobahadi gagaoui agoane hamosea, dilia na hou mae dawa:ma!

² Gode da dili gaguma:ne mudasu agoane, amo defele na da mudasa. Dilia da ledi hamedei uda dunuga hame dawa:digi agoane. Na da fedege agoane, dili Dunu afadafa amo Yesu Gelesu, Ema sia:simusa: ilegei. ³ *Be dilia asigi dawa:su da bu wadela:le, dilia Gelesu Ema asigidafa

* **10:17:** Yelesmaia 9:24 * **11:3:** Mui 3:1-5,3:13

hou yolesisa:besa:le, na da beda:i. Amo hou defele, sania da musa: hemonega dawa:iwane ogogoiba:le, e da Ibi ea hou wadela:lesi. ⁴ Dunu eno da dilima doaga:le, hou eno dilima olelesea, dilia da amo sia: hedolowane hahawane naba amola Yesu Ea hou amo ninia dilima olelei liligi, yolesisa. Dilia Gode Ea A:silibu Hadigidafa hou amola Sia: ida:iwane, amo ninia dilima olelei, amo yolesili, eno a:silibu hou amola eno sia:, hedolowane naba.

⁵ Dilima ogogosu 'asunasi dunu' dunu, ilia hou da na hou hamedafa baligi.

⁶ Amabela:! Na da sia: olelesu hou fonobahadi fawane dawa:. Be na dawa:su da bagadedafa. Amo ninia da eso huluane dilima moloiwane olelei.

⁷ Na da dilima Gode Ea Sia: Ida:iwane olelebeba:le, dilima bidi hamedafa edegesu. Dilia hou gagua gadoma:ne, na hou nisu fonoboi. Na da agoane hamobeba:le, giadofabela:? ⁸ Na da dilia gilisisu amo ganodini hawa: hamobeba:le, Yesu Ea fa:no bobogesu fi eno da nama bidi iasu. Fedege agoane, na da dili fidimusa:, ilia liligi wamolai. ⁹ †Na da dilia fi amo ganodini hawa: hamobeba:le, na esaloma:ne hanai defele liligi lamusa:, dilima muni lamusa: hame adole ba:i. Ninia fi dunu da Ma:sidounia yolesili, Golidia moilai bai bagade amoga doaga:i, ili fawane da na esaloma:ne lamu liligi defele gaguli misi. Na da musa: dilima hame edegei. Amola na da fa:no hame edegemu. ¹⁰ Na da Yesu Gelesu Ea dafawane hou lalegaguiba:le, na da dafawane

† 11:9: Filibai 4:15-18

sia:sa. Na waha gasa bagade esaloma:ne defele lamu liligi hamedafa edegemu sia: Aga:ia soge ganodini, na da hame yolesimu. ¹¹ Dilia adi dawa:bela:? Na da dilima hame asigiba:le agoane sia:sala:? Hame mabu! Na da dilima bagadewane asigisa, amo Gode dawa:.

¹² Be amo ogoosu 'asunasi dunu' dunu ilia gasa fi hou amola ilia ogoole ninia hawa: hamosu defele hamosa sia:sa, amo hedofamusa: na da waha hawa: hamosa defele bu hamon-anumu. ¹³ Amo dunu ilia da asunasi dunudafa hame. Iliya da ogoosu 'asunasi dunu'. Iliya hou ilia ogoole afadenene, bu Yesu Gelesu Ea asunasi dunudafa agoai ba:ma:ne, ogoole hamosa. ¹⁴ Amo hou ba:beba:le, mae fofogadigima! Bai Sa:ida:ne hi da ea hou afadenene, bu hadigi a:igele dunu agoane ba:musa: dawa:.

¹⁵ Amaiba:le, Sa:ida:ne ea hawa: hamosu dunu da ilia hou afadenene, bu moloidafa hawa: hamosu dunu agoai ba:sea, mae fofogadigima. Fa:no ilia hawa: hamoi defele, se dabe iasu bidi lamu.

Bolo da Asunasi Dunu Hawa: Hamobeba:le, Se Nabi

¹⁶ Na da bu sia:sa. Na da gagaoui dunuyale mae dawa:ma. Be na da gagaoui dilia dawa:sea, defea, na da gagaoui gasa fi sia: fonobahadi dilima sia:mu. ¹⁷ Na da wali Hina Gode Ea hanai defele hame sia:mu. Na da wali osobo bagade gasa fi sia: defele sia:muba:le, gagaoui agoane hamomu. ¹⁸ Be dunu bagohame da osobo bagade dunu ilia gasa fi hou defele sia:nanebeba:le, na da amo defele sia:mu. ¹⁹ Dilia da bagade

dawa:su dunu! Amaiba:le, dilia gagaoui dunu hame hihisa. ²⁰ Nowa dunu da dilima gasa fi ouligisu hou hamosea o dilima ogogosea o dilima dafama:ne olelesea o dilia da fonobahadi, e da bagade amo dawa:sea, o dilia odagi e fasea, amo dunu dilia da hahawane ba:sa. ²¹ Ninia da amo hou dilima hamomu beda:iba:le, hame hamoiba:le na da gogosiasa. Be na da wali gagaoui agoane sia:sa. Eno dunu ilia gasa fili, hidale sia:musa: dawa:sea, mae beda:ne sia:sa. Amaiba:le, na amola da mae beda:ne sia:mu.

²² Eno gasa fi dunu da Hibulu fi dunula:? Defea! Na amola da Hibulu fi dunu. Iliia da Isala:ili soqe fi dunula:? Defea! Na amola da Isala:ili fi dunu. Iliia da A:ibalaha:me egaga fila:? Defea! Na amola da A:ibalaha:me egaga fi dunu. ²³ ‡Iliia da Yesu Gelesu Ea hawa: hamosu dunula:? Na da gagaoui agoane sia:sa! Be na da ilia hawa: hamosu baligi dagoi. Na hawa: hamosu amola se iasu diasu ganodini sali, eno dunuga fasu amola na da gadenei bogosu, amo na se nabasu hou huluane da ilia se nabasu baligi dagoi. ²⁴ §Yu dunu da eso biyale amoga ilia na fegasuga 39 agoane fai.

²⁵ **Louma dunu ilia da eso udiana agoane na fegasuga fasu. Eso afaiga eno dunu ilia na igiga medoi. Dusagai ganodini na da ahoabeba:le, eso udiana amoga dusagai da mugululi hano hagudu magufale sa:i. Eso afae na da eso amola gasi, hano wayabo bagade ganodini dasi lalu.

‡ 11:23: Asunasi Dunu Iliia Hou 16:23 § 11:24: Mousesee ea
 Malasu 25:3 ** 11:25: Asunasi Dunu Iliia Hou 16:22, 14:19

26 ††Na da eso bagohame fadalagaga ahoabeba:le, bogomu gadenei agoane ba:i. Hano bagade nedeiba:le, wamolasu dunu da na liligi wamolaiba:le, na fi Isala:ili dunu amola Dienadaile dunu, nama ha laiba:le, na da se bagade nabi. Na da diasu ganodini, dunu hame esalebe wadela:i hafoga:i soge ganodini amola dusagai ganodini hano wayabo da:iya ahoanoba, bogomuwane se nabi. Dunu eno da nama ogogole na:iyado hamone, hohonobeba:le, na da se bagade nabi.

27 Na da mae helefilu, hawa: hamosu bagade ba:i. Na da gasi bagohame amoga hame midi. Na da ha:i amola hano bagade hanai galu. Eso bagohame na da ha:i manu, golamu diasu amola abula hame ba:i. 28 Na da eno se nabasu bagohame nabi. Eno da eso huluane, Yesu Ea fa:no bobogesu fi da dafasa:besa:le, amo dawa:beba:le na da se naba. 29 Dunu eno da gasa hameba:le, na amola da gasa hame ba:sa. Dunu eno da dafane, wadela:i hou hamosea, na da se bagade naba.

30 Be na da hidale gasa fi sia:musa: dawa:sea, na da gasa hamedafa amo fawane da na hidale gasa fi sia:su. 31 Na da Hina Gode Yesu amo Ea Ada Gode (Ea Dioba:le eso huluane hahawane dogolegele nodonanimu da defea) Ema hame ogogosa, amo E dawa:. 32 ††Na da Dama:sagase moilai bai bagade amo ganodini esalea, hina bagade A:ilida:se amo ea eagene dunu da sosodo aligisu dunuma ilia na gagulaligimusa:, moilai

†† 11:26: Asunasi Dunu Iliu Hou 9:23, 14:5 †† 11:32: Asunasi Dunu Iliu Hou 9:23-25

logo holei noga:le ouligima:ne sia:i. ³³ Be eno dunu da na daba amo ganodini salawane, fo misa:ne agenesi amo doasili, efega amo daba osoboga sanasini, na da udigili hobea:i.

12

Bolo da Esalawane Ba:i amola Yesu da ema Sia:i

¹ Hidale gasa fi sia: da udigili hamedei sia:. Be na da bu hidale gasa fi sia: sia:mu. Na da wali esalawane ba:i amola Hina Gode nama dawa:loma:ne sia:i liligi dilima olelemu.

² Yesu Ea hou lalegagui dunu afadafa na dawa:. Gode da amo dunu lale, Hebene diasu gadodafa amoga oule heda:i. (Amo da dafawane hamobela:? o esalawane ba:bela:? Na hame dawa:.) Amo hou hamonanu, amogainini asili, ode 14 da wali gidigi dagoi. ³ - ⁴ Na da bu sia:sa. Gode da amo dunu Ba:ladaise sogega gagua gadoi. (eno, dafawane hamobela:? o esalawane ba:bela:? Gode Hi fawane dawa:!). Ba:ladaise soge amo ganodini e da sia: mabe nabi. Amo sia: da sia:mu hamedei galebe. Osobo bagade dunu ea lafidili amo sia: sia:mu da sema bagade!

⁵ Amaiba:le, amo dunu ea houba:le na da hidale gasa fi sia: sia:mu. Be na hou dawa:beba:le, na da gasa fi sia: hame sia:mu. Na da na gogaya:i hou fawane hahawane olelemu. ⁶ Na da gasa fi sia: sia:musa: dawa:loba, na da sia:dafa fawane sia:muba:le, gagaoui agoane hame ba:la:loba. Be eno dunu da na hou da ilia ba:i amola nabi amo baligi bagade dawa:sa:besa:le, na da gasa fi sia: hame sia:mu.

⁷ Be na da musa: hame ba:su gasa bagade liligi ba:beba:le, na gasa fi bagade hamosa:besa:le, Gode da nama se nabasu liligi aya: gaga:nomei agoane na hu soma:ne nama i. Amo da na fama:ne amola na gasa fi hamomu logo hedofama:ne, Sa:ida:ne ea adole iasu dunu agoane nama maha. ⁸ Na da amo se nabasu liligi fadegama:ne, udiana agoane Godema sia:ne gadoi. ⁹ Be Gode da bu adole i, “Na hahawane dogolegele iasu da dia hou fidimu defele diala. Bai di da gasa hame esalebepa:le, Na gasadafa hou da baligiliwane ba:sa.” Amaiba:le, na da gasa hameba:le, na da hahawane gala. Yesu Gelesu Ea gasa hou da na gaga:sa. Na da amo dawa:beba:le, hahawane gala.

¹⁰ Gogaya:i hou, dunu eno da nama lasogole sia:su hou, se nabasu amola dunu enoga se iasu hou, amo huluane na da Yesu Gelesu Ea hou lalegaguiba:le nama doaga:sea, na da hame hihisa. Bai na da gasa hame galea, gasa bagade ba:sa.

Golidia Dunu da Dafasa:besa:le, Bolo da Beda:i

¹¹ Na da gagaoui agoane hamosa. Be dilia houba:le, na da agoane hamosa. Dilia da nama hahawane gala, amo dilia olelemu da defea galu. Na hou da fonobahadi. Be dilia ogogosu ‘asunasi dunu’ dunu da na hou hamedafa baligisa. ¹² Na da mae helele, dilia gilisisu amo ganodini musa: hame ba:su gasa bagade dawa:digima:ne olelesu hou hamosu. Amo da na da asunasi dunudafa noga:le olelesa. ¹³ Na da Yesu Ea fa:no bobogesu fi eno ilima hamoi, amo defele dilima hamoi.

Be na da hou afae fawane hisu dilima hamoi. Na da dilima muni fidisu hame edegei. Na da amo wadela:i hou dilima hamoiba:le, na hou gogolema:ne olofoma. ¹⁴ Na musa: adunawane dilima ba:la asi galu. Wali na da dilima bu masunusa: momagele esala. Na da dilima edegemusa: hame sia:mu. Na da dilima muni lamusa: hame hanai. Na da dilia asigi hou fawane edegemusa: dawa:. Mano ilia da eda amola ame, elama ha:i manu amola liligi imunu da defea hame. Be eda amola ame, ela da mano ilima esaloma:ne lamu liligi defele imunu da defea. ¹⁵ Na da dili fidima:ne, na liligi huluane amola na da:i hodo dilima imunu hame hihi. Na da dilima baligiliwane asigiba:le, dilia da nama hame asigima:bela:?

¹⁶ Na da dilima hame edegei, amo da dafawane dilia da sia:mu. Be dunu afae da agoane sia:mu, “Bolo da ogogolewane, nini dafama:ne olelei.”

¹⁷ Habodane? Na da sia: adole iasu dunu dilima asunasiba:le, dilima ogogobela:? Hame mabu!

¹⁸ Na da Daidase dilima masa:ne ha:giwane sia:i. Na da e amola ninia Yesu fi dunu afae eno asunasi. Dilia da Daidase dilima ogogoi dawa:bela:? Hame mabu! E amola na, ania da mae ogogolewane defele hamosa.

¹⁹ Ninia da eso huluane dilia ba:ma:ne, ninia hou dodofesala:? Amo dilia dawa:bela:? Hame mabu! Yesu Gelesu Ea hanai da ninia Gode Ea midadi sia:be defele sia:mu. Amaiba:le, ninia agoane sia:sa. Na dogolegei na:iyado dunu! Ninia hawa: hamosu da dili fidima:ne hamosa.

²⁰ Dilia hou da ida:iwane hamoi, amo na da ba:mu hanai gala. Be na dilima doaga:sea, dilia

hou da hisu agoane ba:sa:besa:le, na da beda:i. Amola na hou da hisuba:le, dilia da na hou higale ba:ma:bela:? Na da sia:ga gegesu, mudasu hou, ougi hou, hi hanai hou, lasogole sia:su, dunu wadela:ma:ne baligidu sia:su, gasa fi hou amola hame nabasu hou, amo ba:sa:besa:le na da beda:i. ²¹ Na da agoane beda:i galebe. Na da dilima doaga:sea, Gode da dili huluane ba:ma:ne, na hou fonobomu. Amasea, dunu bagohame da wadela:i hou, gasa fi hou amola wadela:i uda lasu hou hamone, Godema bu hame sinidigi, amo na da ba:sea, na da dinanosa:besa:le beda:i.

13

*Sia: Dagomusa; Bolo da Sisasu amola Asigi
Sia: Olelesa*

¹ *Na da musa: adunawane dilima ba:la asi. Wali na da bu misunu dawa:lala. Gode Sia: da agoane dedei diala, “Dunu da eno dunuma fofada:musa: dawa:sea, fofada:su dunu da ba:su dunu aduna o amo idi baligi amo ilia sia: nabimu, amo fawane da defea,” amo dilia dawa:ma. ² Na da dilia musa: wadela:i hamoi dunu, amola dunu huluane dilima sia:sa. Na da dilima misi amola fa:no bu misi, amo esoga sia:i amola wali bu sia:sa. Na bu masea dilia se dabe iasu ba:mu amola dunu afae da hobeamu logo hame ba:mu. ³ Dilia da na gasa bagade hou ba:sea, Yesu Gelesu da na lafidili sia:sa amo dilia da dawa:mu. Yesu Gelesu da dilia fi amo ganodini hawa: hamosea, E da gogaya:i hame be gasa bagadewane hamosa. ⁴ Yesu

* 13:1: Mousesee ea Malasu 17:6, 19:15

Gelesu da gasa hame osobo bagade hou lai dagoi. Gasa hameba:le E da bulufalegeiga bogoi. Be Gode da gasa bagade hamobeba:le, Yesu Gelesu da wali esalalala. Ninia da Yesu Gelesuma madelagiba:le, gasa hame agoane ba:sa. Be ninia dilia fi amo ganodini hawa: hamosea, ninia Gode Ea gasa hou Yesu Ea esalebe amo ganodini diala, dilima olelemu.

⁵ Dilia hou dili gobebe abodema! Dilia da dafawaneyale dawa:su hou amo ganodini esalabala? Yesu Gelesu da dilia dogo ganodini esala. Amai hame ganiaba, dilia da dafai dagola:loba. ⁶ Ninia da hame dafai, amo dilia dawa:mu da defea. ⁷ Dilia mae dafane, ida:iwane esaloma:ne, ninia Godema sia:ne gadosa. Amo da ninia noga:le hamoi olelema:ne hame, be dilia moloidafa hamoi, amo olelema:ne. Be ninia da dafai dunu agoane ba:sea, mae dawa:ma. ⁸ Bai ninia da dafawane hou amoma gegemu da hamedei. Ninia dafawane hou fidimusa: fawane dawa:lala. ⁹ Ninia da gasa hame ba:sea be dilia da gasawane ba:sea, ninia da hahawane gala. Be dilia bu asigilale, ida:idafa hou amoga doaga:ma:ne, ninia Godema sia:ne gadosa.

¹⁰ Amaiba:le, na da dilima mae doaga:le, hidadea amo meloa dedesa. Na da dilima doaga:sea, Gode da nama ouligisu hou iabeba:le, na dilima gasawane hamosa:besa:le, na da meloa fawane dedesa. Hina Gode da dilia hou mae muguluma:ne, be bu gaguia gadoma:ne fawane, nama ouligisu hou ilegei dagoi.

¹¹ Wali, na fi dunu, na da dilima asigibio sia:sa. Dilia ida:idafa hou hamoma:ne, gasawane

hamoma. Na sia: nabima! Mae mogima!
Olofoiwane esaloma! Amasea, Gode, Asigidafa
amola Olofosudafa Iasu, E da dilia fi ganodini
esalumu.

¹² Dilia dunu eno dunu eno hahawane fi dunu
agoane nonogoma.

Gode Ea fi dunu huluane da dilima asigi sia:
iasisa.

¹³⁻¹⁴ Hina Gode Yesu Gelesu Ea hahawane
dogolegele iasu, Gode Ea asigidafa hou amola
Gode Ea A:silibu Hadigidafa Gala amo Ea ha-
hawane na:iyado gilisisu hou, amo da dilia fi amo
ganodini dialumu da defea.

Sia: Ama Dagoi

GODE EA SIA: IDA:IWANE GALA
The Holy Bible in the Bedamuni language of Papua
New Guinea
Buk Baibel long tok ples Bedamuni

Copyright © 2000 Tom Hoey

Language: Bedamuni (Beami)

Translation by: Tom Hoey

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2019-12-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 Mar 2023 from source files dated 30 Nov 2021

28e512c8-4603-5063-83de-bc2fd6fa3b51